

ФОРМУВАННЯ НООСФЕРНОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ СУЧАСНОЇ ОСОБИСТОСТІ

Можна з упевненістю констатувати: ні в школі, ні в університеті не знайдеш дисципліни, яка б навчала способам конструювання власної долі, тобто, як здійснювати особисті плани, цілі, задуми, фактично жити повноцінним, щасливим життям. Подібні курси проводять східні гуру, проповідники різних конфесій, сект. Наш час збагатився інтернетом, безліччю літератури різних напрямків та рівнів знань, але ці джерела варто умовно поділити на дві групи: ті, що описують власний досвід пошуку омріяного щастя (мети, цілі) – їх безліч, і ті, що сповідують певну теорію побудови власного благополуччя. Які ж виклики, наукові відкриття, умови мають впливати на побудову стратегії життя нової людини XXI ст.? Насамперед вона має бути обізнаною у своїх діях та процесах навколо для розуміння власної ролі на планеті та мати уяву про закономірності, що діють у її організмі для свідомого управління ними з метою оздоровлення, омолодження, подовження терміну життя, організації особистого екологічного довголіття.

Ключові слова: ноосфера, ноосферогенез, ноосферна освіта, екологічна освіта, оздоровлення, омолодження, Кодекс нової цивілізації.

Татьяна Саенко. Формирование ноосферного способа жизни современной личности

Можно с уверенностью констатировать: ни в школе, ни в университете не найдешь дисциплины, которая бы обучала способам конструирования собственной судьбы, т. е. как осуществлять личные планы, цели, задуми, фактически жить полноценной, счастливой жизнью. Подобные курсы проводят восточные гуру, проповедники различных конфессий, сект. Наш период обогатился интернетом, огромным числом литературы разных направлений и уровней знаний, но эти источники стоит условно разделить на две группы: те, что описывают имеющийся опыт поиска счастья (цели) – их масса, и те, что исповедуют определенную теорию построения собственного благополучия. Какие же вызовы, научные открытия, условия влияют на построение стратегии жизни нового человека XXI века? Прежде всего, он должен быть осведомленным в своих действиях и процессах вокруг для понимания собственной роли на планете, иметь представление о закономерностях, которые происходят в его организме, для сознательного управления ими с целью оздоровления, омолождения, продления срока жизни, организации личностного экологического долголетия.

Ключевые слова: ноосфера, ноосферогенез, ноосферное образование, экологическое образование, оздоровление, омолождение, Кодекс новой цивилизации.

Tetiana Saienko. Formation of the Noosphere Way of Modern Life Personalities

Noosphere, by V.I. Vernadsky, requires noospheric science and noospheric education. What does it mean? Noospheric, that is, energy information, is every system – atom, man, ecosystem, biosphere, planet, galaxy. Each object is a symbiosis of material, energy, information, and in the process of studying the object the last two components represent a more in-depth - a quantum aspect of the world or nothingness. In this sense, the practical steps of the transition from the visible (manifest) world to the invisible are now based, which, according to many researchers, is the main part of the Universe. We needed knowledge about the surrounding world to adapt and transform the natural environment for our own interests. Therefore, knowledge can be called personality-oriented, aimed at humanization of Nature and its transformation into an artificial environment, which formed the same artificial technocratic consciousness. The purpose of the research is to develop and adapt to present conditions of the principles of ecological safety, ecological culture and education, based on new scientific achievements, theories, facts. Today's ecological crisis is the pollution of the planet, the uncontrolled use of its resources is a consequence of the moral, ideological and cultural degradation of a society where education has a decisive role in overcoming these causes. This is, first of all, the development of knowledge, skills, ultimately competencies, to focus on the future with appropriate environmental ethics, thinking, consciousness. Formation of the noospheric way of life of the

modern personality in the fleeting Era of Change is a directed movement into the future, service to others through the transfer of energy from the Creator and himself to humans, beings. We are made for a duty whose fulfillment is the great purpose of Man. Success, pleasure, happiness, joy, health depend only on ourselves. Man is the creator and designer of his destiny. He is responsible for his own life, choosing direction. The risk of choosing should be weighed down with prudence, but the responsibility for each step should not be shifted to others. Difficult circumstances only temper, and the essence of man remains in creation by high standards, models. G.S. Scovoroda wrote: "The teacher and the doctor are not the teacher and the doctor, but only the servant of Nature, the only true doctor and teacher. ... Public misfortunes come from the fact that people do not take their own business." The philosopher indignantly rejected the plutocratic understanding of labor as a means of accumulating wealth. The main condition for the present environmental safety of society and every noospheric individual is harmony and a degree of interaction in everything and with everyone. It was characterized by strong, talented, gifted people, including the unique Ukrainian poet Oleg Olzhich, who subtly felt the dynamics of space sources of creativity.

Key words: noosphere, noospheregenesis, noosphere education, ecological education, rehabilitation, rejuvenation, Code of new civilization.

Постановка проблеми в загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими і практичними завданнями. Ноосфера, за В.І. Вернадським, потребує ноосферної науки й ноосферної освіти. Що це означає? Ноосферною, тобто енергоінформаційною, є кожна система – атом, людина, екосистема, біосфера, планета, галактика. Кожний об'єкт це симбіоз речовинний, енергетичний, інформаційний і в процесі вивчення об'єкту останні дві складові є більш глибокими – квантовий аспект світу або небуття. На такому розумінні ґрунтуються нині практичні кроки переходу від видимого (проявного) світу до невидимого, що складає, на думку багатьох дослідників, основну частину Всесвіту [2, т. 1, с. 172, 294].

Учені переважно бачать те, що знають, але на сьогодні вже не можна не помічати того, що проявляється в багатьох фактах, подіях, ситуаціях, які наука не може пояснити: телекінез, передача думок на відстані, інтуїтивне передбачення, відкриття [6, с. 120].

Через нездатність пояснити наука просто «не помічає» ці речі. Знання про навколишній світ нам були потрібні для адаптації та перетворення природного середовища під свої інтереси. Тому знання можна назвати особистісно-орієнтованими, спрямованими на олюднення Природи й перетворення її в штучне середовище, що сформувало таку ж штучну технократичну свідомість [2, т. 2, с. 105].

Аналіз останніх досліджень і публікацій із зазначеної проблеми. Для виживання в нинішню Епоху Змін людство повинно очистити світогляд від застарілих понять, розширити методологічні й теоретичні основи науки, зняти бар'єри між «живим» та «неживим», зрозуміти: навколо нас усе живе й володіє певним ступенем свідомості [2, т. 2, с. 196].

Варто позбутися старих догм, застарілих тверджень, примітивних уявлень та розвивати екстрасенсорні здібності в людей, навчитися розуміти дітей «індіго», виховувати життєву активність, бажання постійно учитися й бути самодостатнім.

Людина – частинка бога, вища еволюційна сходинка, маленька зірка. З урахуванням нових наукових підходів, сучасного стану суспільства, нашого загального дому – планети і її навколоземного простору, майбутній світоглядний комплекс покоління XXI ст. має включати розширені знання про Всесвіт, саму Людину та її функцію на планеті [2, т. 1, с. 272]:

–пустоти не існує, є середовище світу – різнорідне, плинне, свідоме, змінне за властивостями, станами у відповідності до Закону Змін, що відбуваються від початкового стану до кінцевого й у зворотному напрямку, але зі зміщеннями в параметрах на кожному кроці цих змін. Закон задає подвійність і кінцевість процесів, циклічність подій, гіперболоїдну геометрію сот (клітин) середовища, його ікосаедро-додекаедрну структуру та золоточислове співвідношення;

–змінність середовища утворює мережу різнорідних сот (клітин) з чотирма універсальними матрицями розвитку, а в них – три типи рухів: хаотичне, ламінарне, вихрове та три види структурних станів середовища: Хаос, Квантова реальність (Абсолют); Всесвіти / Універсуми – полівихори в системі «імпульс-відгук» середовища Світу. Абсолют характеризується темнотою й холодом, Всесвіт – світлом і вогнем;

–кожний полівихор / система має генеруючий центр (гецен), який генерує Універсальний Алгоритм розвитку, тобто Творця системи; потоки хвиль / вібрацій енергій від нього різної частоти, амплітуди, фази. Вісь полівихора / системи проявляє себе як його усвідомлення – керуючий елемент системи, що поділяється за інтенсивністю й частотністю потоків на три блоки: підсвідомість,

свідомість, надсвідомість – залежно від положення на осі («точки зборки уваги»);

– кожна сота / клітинка середовища Світу проходить три стадії розвитку, аналогічні еволюції організму: початкова, з ламінарним типом змін, яку названо Квантовою реальністю, де з'являється енергетичний імпульс зародження, що приходить із сусідньої соти / клітинки після закінчення її циклу існування; зріла стадія, з турбулентно-вихровим типом змін, яку названо Всесвітом; та кінцева стадія – вибух, розпад вихрових структур Всесвіту (смерть), перехід у стан Хаоса. Цикл має вигляд стрічки Мебіуса, що задає прямий і зворотний зв'язок;

– у кожній соті / клітині Середовища Світу формується чотири види універсальних еволюційних матриць: елементарно-атомарна, планетарно-зіркова, вірусно-гуманоїдна і галактико-вселенська. Їх зародок (Я-початкове) виникає у Квантовій реальності, а зрілі форми існують на стадії Всесвіту;

– полівіхрова система «імпульс-відгук» Всесвіту під дією обертання, яке виникає через різномірність потоків, розширюється по частоті на 12 рівнів організації полівихорового середовища, що можна назвати матерією (поле+речовина). Гецен виступає як 13-й структурний рівень. 12 рівнів зі свого боку поділяються на два великі блоки: високочастотну польову Голографічну реальність біжучих хвиль – субстрат для гуманоїдних душ і місць їх перебування (тонкий світ), і низькочастотну Речовинну реальність стоячих хвиль – субстрат і місце перебування планетно-зіркових і гуманоїдних тіл із атомарного рівня;

– гуманоїдні гецени «Я-духовні», які виникли в Голографічній реальності, утворюють у ній свої «душі» – астрально-ментально-духовні комплекси, що спускаються на планету, яка підходить їм за умовами, у Речовинну реальність, утілюючись у зародку відповідного тваринного тіла, сформованого планетою. Саме гуманоїди дають змогу планеті перейти в стан зірки: через перетворення біотіла, «душа» формує людину, наділяючи її Розумом – здатністю усвідомлювати, оцінювати й планувати свої дії, конструювати Майбутнє.

– У космічному циклі розвитку й трансформації «душа» людини проходить шість планетних циклів існування, а в них – ряд реінкарнаційних утілень у нові біотіла після їх смерті. У інволюційному русі «душа» розвітлюється, Я-духовне перетворюється знову в Я-початкове, щоб почати новий цикл свого космічного існування [2, т. 2, с. 39–61].

Мета статті полягає в розробці й адаптації до нинішніх умов засад екологічної безпеки, екологічної культури й освіти, що ґрунтуються на нових наукових досягненнях, теоріях, фактах. Сьогоднішня екологічна криза – забруднення планети, нестримне використання її ресурсів є наслідком моральної, світоглядної, культурної деградації суспільства, де освіта має відігравати визначальну роль у подоланні зазначених причин. Насамперед це напрацювання знань, умінь, навичок, зрештою компетентностей, для спрямованості в майбутнє з відповідною екологічною етикою, мисленням, свідомістю [4, с. 108].

Виклад основного матеріалу з обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Завданням кожної особистості на сучасному етапі є формування самого себе у світлі нової наукової парадигми, нового світобачення, світогляду, оскільки екологічна безпека самої людини залежить від адекватного відображення дійсності, нашого знання про неї.

Сьогоднішня академічна наука, без перебільшення можна сказати, серйозно хвора, оскільки саме вона створила потужний науково-технічний потенціал, що зруйнував природу планети, примножив і поширив екологічні проблеми. Їй характерні догматизм, консерватизм, зацикленість на речовинно-структурному рівні організації матерії.

Для науки, як інтелектуального органу суспільства, має бути властива основна її функція – передбачення й управління майбутнім.

Людина створила нинішній небезпечний світ і повинна виправляти свої помилки, змінюючи свідомість, розуміючи присутність і перевагу невидимого: моралі, відповідальності, духовності, обмеження споживацтва.

Жити означає щасливо перебувати в багатому можливостями світі. Правильний науковий світогляд відображає ступінь адекватності навколишній реальності, а це – наше здоров'я й усього суспільства загалом. Тому кожний має стати режисером, творцем власного життя, своєї долі, займатися своєю життєтворчістю.

З великої кількості опрацьованих джерел пропонується Кодекс нової прийдешньої цивілізації [3, с. 581] в авторській редакції:

1. Осягнення / усвідомлення самого себе, своєї структури, сенсу власного життя на планеті.

2. Осягнення / усвідомлення зв'язку з батьками, родом / пращурами, усім людством, планетою, Всесвітом.

3. Осягнення / усвідомлення зв'язку з Первинним Середовищем Світу (пробудження).

4. Осягнення / усвідомлення зв'язку з геценом і Універсальним Алгоритмом Розвитку, який сприймається як Бог (просвітлення).

5. Осягнення / усвідомлення зв'язку з Вічністю й Нескінченністю; розуміння, що Світ ніхто не творив, він існує, як вічний двигун, у колообігу власних форм, а людина – його вічний елемент, «зерно» для цих форм.

Виділяють такі стадії психоенергетичного стану людини в її еволюційному розвитку [1, с. 128]:

1. Стан «тваринного», коли її свідомість переживає загалом тваринні інстинкти і «злита» з фізичним тілом.

2. Стан «дикуна», коли її свідомість сприймає інших людей як частину природного середовища, а свідомість «злита» не лише з власним тілом, а й довкіллям.

3. Стан Его-1, коли сучасна людина поєднана не лише з тілом, а й соціальним середовищем, а її свідомість частково спрямована в сторону Божественної присутності й практично відірвана від природного середовища.

4. Стан Его-2, згармонізована свідомість між тілом, соціумом, природою й Божественною присутністю; відзначають сім якостей такої особистості: прагнення до розвитку, самоповага, відповідальність за слова, діяльність, витримка, мужність, повага до інших, емпатія.

5. Стан екстазу Істинно Просвітленого, коли свідомість повністю сконцентрована на Божественній присутності, на його Світлі, Любові, а соціальний рівень і стан тіла не відіграють ніякої ролі.

6. Стан Пробудженого, коли свідомість сконцентрована не лише на тілі, соціумі, природному й техногенному середовищах, на Божественній присутності, а й на Вічності, на Первинному Середовищі (нірвані, яка генерує спокій, відчуженість, темноту, а не Світло, Любов, як Творець), де знаходиться наше Я-первинне. Цей стан найбільш бажаний для соціуму на відміну від стану Просвітленого, коли людина не може адаптуватися до життя в суспільстві.

Кожна людина здатна вибирати будь-який еволюційний шлях саморозвитку, враховуючи свідчення, побажання, бачення поважних, заслужених особистостей, скажімо, Матері Терези [5, с. 16]:

Життя – це можливість. Скористайся нею.
Життя – це краса. Захоплюйся нею.
Життя – це мрія. Здійсни її!
Життя – це виклик. Прийми його.
Життя – це борг твій насущний. Виконай його.
Життя – це гра. Стань гравцем!
Життя – це багатство. Не розтринькай його.
Життя – це надбання. Бережи його.
Життя – це любов. Насолодись нею сповна!
Життя – це таємниця. Пізнай її.
Життя – це юдоль лих. Переможи усе!
Життя – це пісня. Співай її до кінця.
Життя – це боротьба. Стань борцем!
Життя – безодня невідомого. Ступи в неї, не лякаючись.
Життя – це удача. Шукай цю мить!
Життя таке прекрасне – не згуби його!
Це твоє життя. Борись за нього!

Світ – це хвильове середовище, тому «як аукнеться, так і відгукнеться» – давня, прописна істина. Дія (вплив) може бути відтермінована, але не скасована. Світ справедливий, тому основа усіх відносин – повага, що є визнанням прав і свобод іншого. Але не давай іншому сісти тобі на шию!

Виходить, кожна людина повинна бути режисером і творцем свого життя, своєї долі, постійно займатися власною життєтворчістю. Формування долі передбачає врахування наступних принципів [1–3]: усі об'єкти й стани Світу є хвиловими коливаннями з певними візерунками (патернами); у Світі усе можливо й немає нічого неможливого й для Людини; треба бути готовим до будь-якої несподіванки.

Особистий намір створює відповідний патерн (карму) та напрямок руху життя; для цього необхідно усвідомлювати своє призначення на планеті – для чого й чому живеш? Далі варто ставити

перед собою довготермінові й поточні цілі, що сприяють виконанню твого призначення, причому, мають бути чіткі формулювання, записи, ранжування за термінами виконання. Поступово треба нарощувати потужність і значимість цілі, не стрибати в різні боки, концентруватися, удосконалюватися.

Підключай свої волю й характер: ти виступаєш ковалем власної долі, формуєш події життя, ти – драматург, режисер, актор і глядач одночасно своєї п'єси. Технологію дії рекомендується виконувати тільки в позитивному напрямку розвитку, без метушні, спокійно, але з прискоренням, нарощуючи потугу до межі, до кінця, до результату, як би тобі не перешкоджали, протистояли, гнучко змінюючи план по ходу дії; допомагаючи іншим, якщо просять, дякуючи за допомогу, якщо допомагають; очищаючи й налаштовуючи на мету тіло, душу, дух, тобто концентруючи на ній рухову, емоційну, ментальну енергії; нарощуючи інтелектуальну волю, «промінь уваги», підсилюючи зв'язок зі своїм «Я»; знижуючи енергоінформаційний шум (внутрішній діалог), виключаючи його шляхом «погляду й уваги назад», власні енерговитрати, витравлюючи «жалість і потурання» до себе, стираючи відчуття власної важливості та страх смерті.

Нарешті, результат оцінюється твоєю слабкою ланкою, якістю, потужністю, організованістю власних зусиль і розраховується множиною всіх елементів у долях одиниці чи відсотках. Треба пам'ятати, що суспільство це ярмарок, де ми та інші шукаємо вигоду для себе; уміло використовувати поради людей, які добре знаються на правилах сучасного соціуму, описаних у великій кількості джерел.

Самовдосконаленню допоможуть такі знання, уміння, навички [3, с. 109]:

– цінуй життя, радій йому, поважай свою планету і пам'ятай, що все взаємопов'язано в цьому Світі;

– завжди будь собою; нічого не бійся, не жалій себе, а перш ніж сказати / зробити, подумай;

– не кажи неправду та не втрачай відчуття власної гідності; за все отримаєш по заслугам: хвильовий Закон відплати / справедливості діє;

– тренуй наполегливість, силу волі для досягнення своєї мети;

– правильно вибирай майбутню професію, що є запорукою успіху; старайся, щоб робота викликала задоволення;

– вибирай дружину / чоловіка як споріднену душу; це основа довготривалого щастя;

– для духовного й емоційного збагачення цікався мистецтвом, культурою;

– тренуй постійно фізичне тіло, турбуйся про здоров'я, накопичуй знання; розвивай уміння, навички; плекай інтуїцію, пам'ять, усвідомлюй творене тобою;

– правильно, красиво говори; по-хазяйськи поведься з грошима й речами; учись на життєвій практиці;

– створюй умови для відчуття постійного задоволення процесом життя;

– головний учитель знаходиться в нас самих, це – ти в майбутньому; щоб отримати правильну відповідь, задавай максимально повне запитання: для чого, де, коли, для кого, звідки, як, чим, кому вигідно?

– основний інструмент психотехнік – ментально-словесна установка: обґрунтування мети, завдання; сфокусування «променя уваги»; створення уявою динамічного образу; формування стану енерго-медитаційного трансу; усвідомлення ритму дихання.

Підсумовуючи, можна сказати, що мета, воля, уміння захищати себе, мати навички біоенергетики й екстрасенсорних здібностей, спілкування та управління людьми допоможуть вижити людині в будь-якій ситуації, у кожному зі світів багатовимірного Всесвіту.

Для аналізу проблемної ситуації необхідно: зібрати й вивчити факти, дослідити причини явища, прийняти те, що відбувається, зрозуміти його сенс, заглянути в себе самого, прийняти рішення, скласти план дій, дивитися в майбутнє з оптимізмом, учитись прощати, бути вдячним Світу, відчувати радість від того, що живеш [3, с. 128].

Наше майбутнє залежить від поставлених цілей, а поведінка тих, хто не ставить їх, залежатиме від стереотипів – торованих стежок від думки до дії, закріплених на генному рівні, типу «Дитина», «Батько», «Дорослий» тощо. Виділяють три види основних стереотипів: соціальні, рольові, виробничі. Такі моделі поведінки обумовлені комплексом уяв про себе та усталені дії в соціумі. Вони проявляються в голосі, міміці, жестах, позах, словах і діях людини. Для зміни старої моделі поведінки необхідно усвідомити нову проблему, знайти причину її появи, прийняти рішення й засвоїти нову модель поведінки, яка повинна включати в себе особисту відповідальність і контроль. При цьому треба уникати впливу психовірусів, типу негативних емоцій та програм.

Висновки та перспективи подальшого дослідження. Отже, формування ноосферного способу життя сучасної особистості в швидкоплинну епоху Змін полягає в спрямованому русі в майбутнє, служінні іншим за рахунок передачі енергії від Творця й самого себе людям, істотам. Ми створені для обов'язку, виконання якого є величною ціллю Людини! Успіх, задоволення, щастя, радість, здоров'я залежать тільки від нас самих. Людина – творець і конструктор своєї долі! Вона відповідальна за власне життя, вибір його напрямку. Ризик вибору варто співвідносити з розсудливістю, але відповідальність за кожний свій крок не перекладати на інших. Важкі обставини тільки загартовують, а сутність людини залишається у творенні за високими мірками, стандартами, зразками. Г. С. Сковорода писав: «Учитель і лікар не є учителем і лікарем, а тільки служителем Природи, єдиної, справжньої лікарки і вчительки. ...Суспільні нещастя постають із того, що люди беруться не за своє діло». Філософ з обуренням відкидав плутократичне розуміння праці, як засобу нагромадження багатства [7, с. 192].

Головною умовою нинішньої екологічної безпеки суспільства та кожної ноосферної особистості є гармонія та міра взаємодії в усьому й з усіма. Вона була характерна сильним, талановитим, обдарованим людям, зокрема унікальному українському поетові Олегу Ольжичу, який тонко відчував динаміку космічних джерел творчості [7, с. 353]:

Ось сходить, виростає, розцвіта
Благословеніє не форми, суті.
Одвага. Непохитність. Чистота.
Милуйтеся, беріть і будьте, будьте!

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бугаєв А. Ф. Психофизика человека: Практическое руководство по самореализации. Москва : УРСС, 2016. 336 с.
2. Бугаєв А. Ф., Рудько Г. И., Белявский Г. А., Яцишин А. В. Экологическая безопасность человека во Вселенной: Ресурсно-энергoinформационный аспект. В 2-х т. Киев – Черновцы : Букрек, 2018.
3. Бугаєв А. Ф. Кодекс новой цивилизации: основы экологической безопасности. Київ : Видавництво «СПД Павленко», 2020. 624 с.
4. Saienko T. V. Ecological Rebirth of Personality. Суспільство, довкілля і зміна клімату : матеріали 3-ої Молодіжної наук. конф. НаУКМА, Київ, 22–23 березня 2019 р. : 36. доп. Київ : Логос, 2019. С. 108–110.
5. Слэй. Дж. Жизненные кризисы. Двенадцать шагов к их преодолению. Київ : НАИРИ, 2008. 112 с.
6. Тесла Нікола. Мої винаходи. Автобіографія [Текст]: переклад з англ. О. Гординчук. Львів : Видавництво Старого Лева, 2018. 132 с.
7. Шаян В. Віра предків наших. Філософські та літературознавчі праці. Т. 2. Серія «Пам'ятки релігійної думки України-Русі» / Упорядкування. Підготовка до друку, коментарі та заг. ред. проф. Г. Лозко. Київ : ФОП Стебеляк О. М., Часопис «Сварог», 2019. 400 с.

REFERENCES

1. Bugayev, Al. F. (2016). Psichofisika cheloveka: Prakticheskoye rukovodstvo po samorealisazii [Human Psychophysics: Practical Guide to Self-Realization]. Moskva: URSS [in Russian].
2. Bugayev, Al. F., Rudko, G. Il., Belyavsky, G. Al., Yatsishin, Al. V. (2018). Ekologicheskaya bezopasnost cheloveka vo Vselennoy: Resursno-energoinformazionniy aspekt. V 2-ch tomach. [Human Ecological Safety in the Universe: Resource-Energy Aspect. In 2 volumes]. Kyiv-Chernivtsi: Bukrek [in Russian].
3. Bugayev, Al. F. (2020). Kodeks novoy zivilisazii: osnovi ekologicheskoy bezopasnosti [The New Civilization Code: The Basics of Environmental Security]. Kyiv: Vidavnitstvo «SPD Pavlenko» [in Russian].
4. Saienko, T. V. (2019). Ecological Rebirth of Personality. Society, Environment and Climate Change: Proceedings of the 3rd Youth Science. Conf. NaUKMA, Kyiv, March 22-23, 2019: Coll. rep. Kyiv: Logos [in English].
5. Slay, J. (2008). Jiznenniye krizisi. 12 shagov k ich preodoleniyu [Life crises. Twelve steps to overcome them]. Kyiv: NAIRI [in Russian].
6. Tesla Nikolas. Moi vinachodi. Avtobiografiya (2018) [Tesla Nicholas. My Inventions. Autobiography [Text]: Translated from English. O. Gordynchuk]. Lviv: Vidavnitstvo Starogo Leva [in Ukrainian].
7. Shayan, V. (2019). Vira predkiv nashich. Filosofski ta literaturni prazi. Tom 2 [Faith of our ancestors. Philosophical and literary studies. Vol. 2]. Kyiv: FOP Stebelyak O. M., Svarog Magazine [in Ukrainian].